Nr. 1, 14. årgang, januar 2011

Pris 25 kr.

NYT FRA

HARE KRISHNA

DENISOVANERNE: EN NY MENNESKEART

FESTIVALKALENDER 2011

MIT BEDSTE JAPA-RÅD

Nyhedsblad for ISKCON i Danmark
Grundlægger-acarya Hans Guddommelige Nåde A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada

2011 - endnu et år i Stridens Tidsalder

Af Lalitanatha Dasa

Vi ønsker alle et godt nytår med en festivalkalender for 2011, se side 14.

Men er det ikke lidt naivt at tro på et godt nyt år? Materielt set er det vel på forhånd umuligt at have et godt nyt år, ja, dårligt nok et godt øjeblik. Men er vi altid i Krishna-bevidsthed, er hvert øjeblik godt, selv midt i de største ulykker.

Srila Prabhupadas generelle nytårsråd var under alle omstændigheder: "Håb det bedste, vær forberedt på det værste."

2011 er endnu et år i Kali-yuga, Stridens Tidsalder. Derfor vil året med sikkerhed byde på endnu flere stridigheder imellem nationer, samfund, grupper og enkeltpersoner. Srila Prabhupada skriver i *Srimad-Bhagavatam*: "På grund af Stridens Tidsalder, Kali, er der, som vi har diskuteret det, altid en risiko for strid ved mindste provokation. Det skyldes ikke selve stridspørgsmålet, men denne tids forurenede atmosfære: der foregår systematisk en propaganda fra en vis sektion af mennesker for at standse forherligelse af den Højeste Herres navn og form." (*SB* 1.5.11)

Kali-yugas forurenede atmosfære spreder sig somme tider ind i hengivnes kredse og udgør en stor fare for både vores individuelle og kollektive Krishna-bevidsthed. Srila Prabhupada så strid imellem hengivne som den største trussel. Intet ydre kan røre os, hvis der er sammenhold imellem os, men strides vi indbyrdes, falder det hele fra hinanden.

Bladets længste artikel, Menighed i konflikt (se side 8), handler om dette. Den er skrevet af Kripamoya Prabhu, der er discipel af Srila Prabhupada og i mange år har været en ledende skikkelse i arbejdet med *nama-hatta*-grupper i England. Han har oplevet talrige stridigheder mellem hengivne og gjort sig en masse erfaringer om, hvordan man kan undgå dem eller mindske dem. Det har han skrevet en lang artikel om. Vi fandt den så interessant og relevant, at en stor del af dette og næste nummer bruges på den. Vi håber, den er stof til eftertanke og en hjælp til et godt nyt år.

Ellers ligner bladet sig selv. Dandaniti har startet en serie, hvor hun beder forskellige af jer skrive om et bestemt emne til hvert nummer. Denne gang er temaet "Mit bedste *japa*-råd". Vil man bidrage til næste nummer, kan man skrive om, hvilket pilgrimssted man gerne vil besøge. Se side 5.

På side 16 fortælles om det arkæologiske fund af denisovan-mennesket, som placerer mennesker, der ikke har været meget forskellige fra os, i Sibirien for over 600.000 år siden. I forbindelse med serien om vedisk kultur og Oldtiden stemmer det overens med Vedaernes beskrivelse af, at der har levet mennesker meget længere tilbage, end den moderne videnskab er parat til at acceptere det. Ld. ॐ

I dette nummer

Redaktionelt	**2**
Srila Prabhupadas side	**3**
Mit bedste japa-råd	**5**
Et af mine favoritvers	**7**
En menighed i strid	**8**
Festivalkalender 2011	**14**
Denisovanerne: En ny menneskeart?	**16**
En dejlig gave	**19**
Læserside	**19**
Ordliste	**20**
Børneside	**21**
Principper for bengalsk madlavning	**22**

'*Nyt fra Hare Krishna*' udgives af Det Internationale Samfund for Krsnabevidsthed (ISKCON) i Danmark, grundlægger-*acarya* A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada.

© Copyright 2011, alle rettigheder forbeholdes.

ISSN 1600-0153

Redaktion:

Lalitanatha Dasa/Leif Asmark Jensen (ansvarshavende) lalitanatha@krishna.dk

Dandaniti Devi Dasi/Dorte Skou Jensen dandaniti@krishna.dk

Layout: Ananta Sri Dasa/Anders Grønlund mail@ananta.dk

Adresse: Holsteinborgvej 20, 1th, 2720 Vanløse Tlf.: 59271930

Girokonto 1-688-3204. Bankkonto: Den Danske Bank reg. 1551, konto 3534 125 119

Alle indlæg, kommentarer, spørgsmål osv. er velkomne. Kontakt redaktionen for næste deadline.

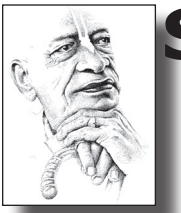

Srila Prabhupadas side

Sanatana-dharma er alle levende væseners religion, 2

Dette er anden og sidste del af en artikel, som Srila Prabhupada bragte i Back to Godhead den 20. juli 1960 fra tiden før, han kom til Vesten. Srila Prabhupada causerer her over sanskritordet sanatana, der betyder evig.

I *Bhagavad-gitas* ellevte kapitel tiltales Herren som *sanatanam* [evig] af Sri Arjuna. Der siger han, at den Højeste Herre er den Oprindelige *sanatanah purusah* [evige person]. Han er *abya purusa*, hvilket bekræftes i *Upanisaderne* som *purnatama* [den mest fuldstændige]. På trods af de uendelige udstrømninger fra *purana purusa* [den ældste person] er Han altid *sanatana purusa* [den evige person] uden formindskelse.

Fra ovennævnte citater fra forskellige autoritative skrifter er det klart, at ordet *sanatana* ikke er en terminologi for en bestemt religiøs sekt, sådan som de opstår i en verdslig persons spekulative sind, men er udledt fra den vediske litteratur som betegnelse for den Højeste Herre såvel som de levende væsener, der er uadskillelige dele af den Højeste Herre.

De levende væsener er, som det fremgår fra *Bhagavad-gitas* 15. kapitel, kvalitativt identiske med den Højeste Herre, fordi de er uadskillelige dele af Herren. På en eller anden måde er sådanne uadskillelige dele af Herren faldet ned i den materielle atmosfære og blevet indesluttet af sindet og sansernes materielle tildækning. Med dette sind og disse sanser kæmper sådanne levende væsener meget hårdt for tilværelsen, men som uadskillelige dele af Herren er de ikke spor lykkelige i en materiel atmosfære, der er midlertidig og i opposition til *sanatana-dharma*. Her er alting midlertidigt og fuldt af uvidenhed og fører til mørke.

Herren Sri Krishna, der er Guddommens Højeste Personlighed, nedstiger ud af Sin årsagsløse barmhjertighed imod Sine uadskillelige levende væsener, især imod mennesket og i særdeleshed imod inderne, én gang i hver af Brahmajis dage, dvs. efter hver 432 "crore" solår [en crore er 10 millioner] for at udfri de faldne sjæle ved at lære dem principperne i *sanatana-dharma*, sådan som man finder dem i *Bhagavad-gita*.

Bhagavad-gita blev oprindeligt undervist til solguden. Solguden underviste den til sin søn Manu, der igen gav den til sin søn Iksvaku, og på den måde nedsteg budskabet om *sanatana-dharma* fra fader til søn eller fra åndelig mester til discipel i discipelrækken. Da kæden på en eller anden måde blev brudt, blev Arjuna endnu engang undervist i den samme lære på Kuruksetras slagmark, hvor en klar forståelse af *sanatana-dharma* blev givet af Herren.

Herren påstår at være fader til alle livsarter. Han hævder, at alle levende væsener, uanset hvad de er, er uadskillelige dele af Ham. *Bhagavad-gita* henvender sig til dem. I *Bhagavad-gita* er der kundskab om den Højeste Herres *sanatana*-natur, Hans bolig, der befinder sig meget, meget langt væk fra den materielle himmel, og de levende væseners *sanatana*-natur.

Herren fortæller også, at denne materielle verden er fuld af lidelser i form af fødsel, død, alderdom og sygdomme, og selv helt op til universets højeste planet, dvs. op til Brahmaloka, er de samme lidelser til stede i en eller anden form. Kun i Hans egen bolig er der ingen lidelser overhovedet. I den bolig er der ikke brug for lys fra hverken sol, måne eller ild, og livet der er varigt med fuld viden og lyksalighed. Denne evige bolig kaldes *sanatana-dhama*. Det er derfor helt naturligt at konkludere, at de levende væsener skal vende hjem, tilbage til Guddommen, for at nyde livet i *sanatana-dhama* sammen med *sanatana-purusa* eller *purusottama*, Herren Sri Krishna, og ikke rådne i dette miserable land af materiel eksistens. Selv helt op til Brahmaloka er der ingen lykke i den materielle sfære, og

planerne om at ophøje sig selv til højere planer inden for det materielle univers med de dermed efterfølgende aktiviteter påtages af dem, der er mindre intelligente. Mindre intelligente mennesker vender sig også til halvguder i stedet for til Herren Selv og opnår derved kun fordele, som varer i et begrænset tidsrum. På denne måde er alle sådanne religiøse principper kun midlertidige foranstaltninger, der giver mindre intelligente personer en midlertidig gavn. Den intelligente person bør opgive alle sådanne engagementer i navn af religiøsitet og i stedet søge tilflugt hos Guddommens Højeste Personlighed, hvilket giver én en absolut garanti for immunitet fra den almægtige faders side. *Sanatana-dharma* er derfor *bhakti-yoga*-processen, igennem hvilken man kan kende *sanatana*-Herren og Hans *sanatana*-bolig, og kun igennem den proces kan man komme tilbage til *sanatana-dham'en* for at tage del i *sanatana*-nydelsen, der hersker der.

De, der følger *sanatana-dharma*, kan fra nu af lægge sig efter principperne for *sanatana-dharma* i *Bhagavad-gitas* ånd. Der er ingen hindring for nogen i at lægge sig efter disse evige principper, og selv personer, der er af ringe herkomst, kan også vende tilbage til Guddommen. Det står der i *Srimad-Bhagavatam*, og det erklærer den Højeste Herre Selv. Folk bør gives chancen for at drage fordel af denne mulighed. Fordi *Bhagavad-gita* blev talt i Bharata-varsas land [Indien], har alle indere en særlig pligt til at udbrede budskabet om virkelig *sanatana-dharma* til andre dele af verden. Specielt lige nu lider verdens vildledte mennesker alt for meget i den materielle atmosfæres mørke, og resultatet er, at det såkaldte fremskridt i lærdom har fået de tåbelige mennesker til at opfinde det dødbringende våben atombomben. De står praktisk taget på randen af deres egen undergang, for så snart der bliver erklæret krig, ved ingen, hvad der vil ske med menneskeracen på jorden. *Sanatana-dharma* vil lære dem, hvad livet virkeligt er, og de vil nyde stor gavn af en sådan udbredelse af *sanatana-dharma.* Herren udtaler i *Bhagavad-gita*, at personer, der påtager sig forkyndelsen af *sanatana-dharmas* principper, er dem, som Herren har allermest kær. Herren garanterer dem, at de vender tilbage til Guddommen. Hvis et menneske overhovedet kan gøre noget godt for et andet medmenneske, er det at vække det til vigtigheden af selvrealisering i den menneskelige livsform. Det højeste stadie af fuldkommenhed i menneskelivet er at overgive sig til den Højeste Herres tjeneste, og ved at gøre det bliver man en virkelig *mahatma.* Definitionen på en *mahatma* gives i *Bhagavad-gita*.ॐ

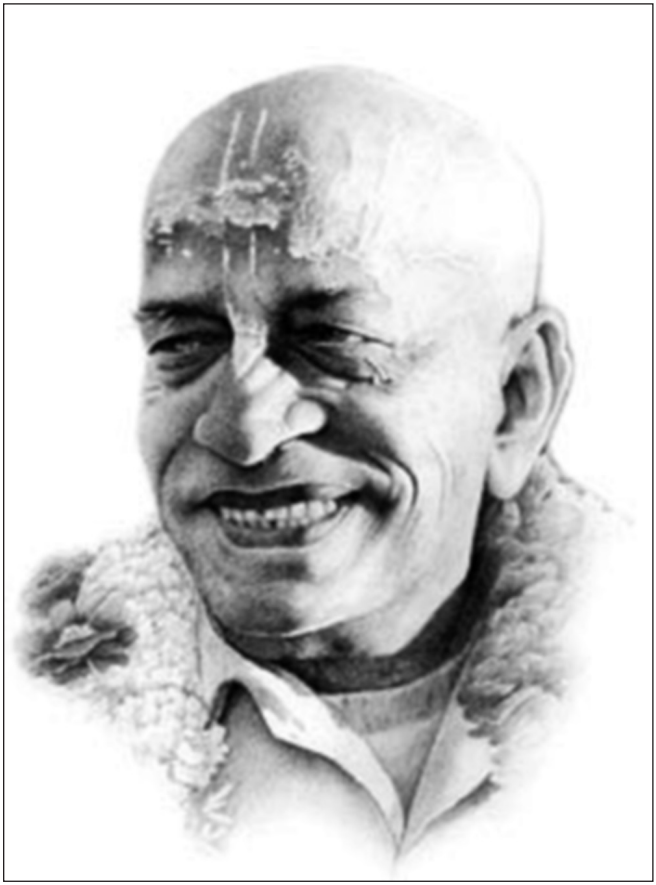

Mit bedste japa-råd

Af Dhanesvara Dasa

I sidste Nyt fra Hare Krishna bad vi læserne nedskrive deres bedste råd til god japa. Ideen var at skabe inspiration til vores daglige japa-meditation og bringe os alle tættere på Det Hellige Navn.

Jahnu Dasa:

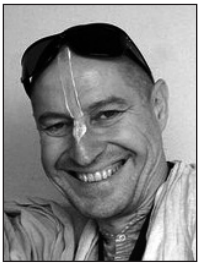

Hvem kan give os bedre råd mht. *japa* end Srila Prabhupada? Hans råd til os vedrørende *japa* var simpelthen at lytte til det hellige navn, når vi chantede *japa*. Vi bør ikke glemme, at *japa* er meditation. Meditation betyder at fokusere sindet på et eneste punkt. Så ved at fokusere sindet på lyden af Hare Krishna-*mantraet* og udelukke alle andre tanker, der uvægerligt vil opstå i sindet, vil vi få maksimal effekt ud af at chante.

Harikesa plejede at fortælle os, at blot at forsøge at koncentrere os om lyden af det hellige navn, når vi chanter *japa*, vil gøre os til 'preaching dynamos'.

Mit yndlingscitat om det hellige navn er fra Kali Santarana Upanisad:

hare krishna hare krishna krishna krishna hare hare
hare rama hare rama rama rama hare hare
iti sodashakam namnam / kali-kalmasa-nashanam
natah parataropayah / sarva-vedesu drishyate

"Det ovenstående mantra på 16 ord og 32 stavelser er det eneste, der kan give beskyttelse mod Kali-yugas onde indflydelse. Efter at have gennemsøgt alle Vedaerne finder vi intet mere ophøjet i denne tidsalder end at recitere Hare Krishna-*mantraet*."

Nalini Matu:

Min inspiration er *Siksastaka* af Sri Caitanya Mahaprabhu, da det giver mig inspiration, uanset hvilket humør jeg er i den ene eller anden dag. For det meste er mit sind alle andre steder end i *japa* – jeg vil forsøge at forklare:

Når jeg er slået ud af livets genvordigheder, tænker jeg på det første vers.

Når min tro på Det Hellige Navn vakler, hjælper det mig at tænke på det andet vers.

Når det hele går fint, og jeg føler mig opblæst, prøver jeg at tænke på det tredje vers.

Når jeg føler mig tom, hjælper det at tænke på det fjerde vers.

Når jeg virkelig er i en sindsstemning af bøn, prøver jeg at tænke på det femte vers.

Når jeg er uden følelser som en sten, kommer det sjette vers mig til undsætning.

Når jeg føler mig modløs og nedtrykt, er det syvende vers meget lindrende.

Til at styrke min tro, overbevisning og overgivelse udfylder det ottende vers på ægte vis tomrummet.

Jyotisvara Dasa:

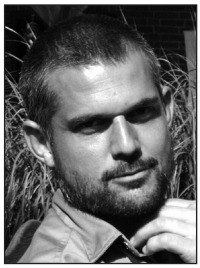

Jeg har lært at gøre det til vane at chante alle mine 16 runder som det første om morgenen. For de *grihastaer*, der ikke føler, at de er stand til det, nævner Srutakirti Prabhu i bogen What is the difficulty, at Prabhupada selv som *grihasta* ville chante fire runder om morgenen og fire før hvert måltid. Med andre ord er det vigtigt at have faste tidspunkter på dagen, hvor man chanter hver dag.

Kamsahanta Dasa:

En af de bestræbelser, der ofte hjælper mig til at forbedre kvaliteten af min *japa*, er en tankevirksomhed, der forløber noget i denne stil: selv om jeg ikke kan opfatte Krishna lige nu gennem mine nuværende materielt besmittede sanser,

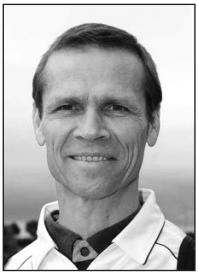

VED jeg, at Han faktisk er til stede sammen med mig på dette sted gennem Sin ufattelige godhed, når jeg seriøst bestræber mig på at chante Hans navne. Jeg kan ikke se, dufte eller røre Ham, men Han er ikke desto mindre til stede lige her sammen med min ubetydelige person gennem Sin uanede transcendentale kraft. Når jeg så blot delvist formår at tøjle sindets tankevirksomhed og fokusere på lydvibrationen

Hare Krishna Hare Krishna Krishna Krishna Hare Hare / Hare Rama Hare Rama Rama Rama Hare Hare

oplever jeg iblandt noget af den fantastiske sødme, der findes i chantningen af Krishnas navne.

Et sted at finde inspiration til ens *japa* er 'The japa room' på Facebook, hvor Rasa Rasika Prabhu næsten dagligt sender nektar omkring *Krishna-japa*.

Dandaniti Devi Dasi:

Mit bedste råd til god *japa* er altid at søge inspiration til *japa*! Læs Prabhupadas bøger, deltag i seminarer om *japa*, skriv om *japa*, læs om *japa*, diskuter med andre hengivne om *japa*!

Srimad-Bhagavatam indeholder mange passager om *japa*. Her er en fra 7.15.42:

"Det vediske mantra *pranava* er buen, det rene levende væsen selv er pilen, og målet er det Højeste Væsen."

Srila Prabhupada forklarer, at når det levende væsen beslutter sig for at vende hjem, tilbage til Guddommen, "Da tager han sit rensede livs pil, og ved hjælp af buen – den transcendentale recitation af *pranava* eller Hare Krishna *mantraet* – afskyder han sig selv mod Guddommens Højeste Personlighed."

Lyder det vildt? Srila Cakravarti Thakura kommenterer, at faktisk ser det ud, som om Guddommens Højeste Personlighed og det levende væsen er fjender. Han forklarer dog, at under kampen på Kuruksetra fandt Herren faktisk glæde i at blive ramt af Bhismadevas pile.

Når den betingede sjæl på samme måde "… prøver at nå Herren ved at affyre en pil mod Ham, finder Herren nydelse deri, og det levende væsen opnår det privilegium at vende hjem, tilbage til Guddommen…Hvis man gennemborer Herren Visnus lotusfødder med pilen, der består i at recitere Herrens Hellige Navn, opnår man i kraft af at have udført denne heroiske aktivitet i hengiven tjeneste det privilegium at vende hjem, tilbage til Guddommen."

En praktisk ting, jeg lærte på et *japa*-seminar: forsøg altid at chante fire runder ad gangen uden afbrydelse. Hvis man har brug for at drikke vand, skifte stilling, lufte ud, ændre sin påklædning osv., så prøv at passe det ind med intervaller på fire runder.

Al ære til hverdagens små *japa*-helte! ॐ

Tak for de fine og inspirerende indlæg om *japa*. Næste måned inviterer vi alle til at deltage i en mental spirituel rejse. Spørgsmålet er: "Hvilket helligt sted kunne du tænke dig at besøge." Der er frit valg på alle hylder, rejsen er betalt, og alt er muligt…..svaret er dit! Skriv lidt om det hellige sted, du ønsker at besøge, og hvad du kunne tænke dig at foretage der. Send dit indlæg til os (max. 250 ord) senest d. 21. januar.

Et af mine favoritvers

Af Gaura Hari Dasa

Gaura Hari Dasa skrev også et svar på temaet fra sidste nummer, "Hvad er mit bedste vers fra Bhagavad-gita?" Det nåede ikke at komme med, men heldigvis er der plads til det her.

Bhagavad-gita 6.30:

yo mam pasyati sarvatra
sarvam ca mayi pasyati
tasyaham na pranasyati
sa ca me na pranasyati

"For den, som ser Mig (Krishna) overalt, og som ser alting i Mig, er jeg aldrig borte, ej heller er han nogensinde borte for Mig."

Krishnadasa Kaviraja giver i *Caitanya-caritamrita* en definition på veltalenhed: "Essentiel sandhed udtrykt koncist er sand veltalenhed." I dette vers gør Krishna netop det. Med et fint ordspil forklarer Krishna det fortrolige, kærlige forhold mellem Sig selv og Sin hengivne. Han definerer selve målet, fuldkommenheden af hengivenhed. Hvordan en hengiven ser Krishna overalt og ser alt i Krishna, forklares af Srila Prabhupada: "En sådan person synes måske at se alle den materielle naturs separate manifestationer, men i hvert eneste tilfælde er han bevidst om Krishna, vel vidende at alting er en manifestation af Krishnas energi. Intet kan eksistere uden Krishna, og Krishna er altings Herre." Med en sådan vision er det naturligt for den hengivne altid at tænke på Krishna, og det er lige så naturligt, at Krishna altid tænker på sådan en hengiven.

Prabhupada beskrev selv sine "Bhaktivedanta purports" [Bhaktivedanta-forklaringer] som sine "hengivne ekstaser," og hans forklaring til dette vers er et vidunderligt eksempel på dette. Man får en tydelig fornemmelse af, at Prabhupada taler ud fra personlig erfaring: "På dette stadium af Krishna-bevidsthed, som er mere end blot selv-realisation, bliver den hengivne ét med Krishna i den forstand, at Krishna bliver alting for den hengivne, og den hengivne bliver mæt i sin kærlighed til Krishna. Der eksisterer da et intimt forhold mellem Herren og den hengivne."

Gaura Hari Dasa (længst til højre)

At Gud er en person, er en stor åbenbaring for den aspirerende transcendentalist. Det betyder, at vi er ikke alene, selv når vi føler os ladt i stikken, eller når vi tror, ingen ser os, og vi derfor kan gøre ting, vi ikke ville gøre, hvis nogen så det. At Gud er en person, gør hele forskellen. At vi ikke oplever Ham som sådan, skyldes udelukkende vores selvforskyldte uvidenhed.

Krishna venter bare på, at vi skal vende os til Ham. Da åbner en ny verden sig for os, sådan som dette vers antyder; en vidunderlig, spændende verden. Hånden på hjertet: vi tænker sikkert, at det også er en skræmmende verden; men den er kun skræmmende for nybegynderen. Tager man mod til sig og "hopper ud på det dybe vand," finder man ud af, at der i virkeligheden ikke er noget at være bange for, fordi Krishna er vores bedste ven og kunne aldrig finde på at gøre os ondt, selv om Han kunne tilintetgøre os med et vink af Sin lillefinger, og selv om vi har optrådt fjendtligt og trodset Hans bud utallige gange. Han er som en kærlig far, der altid er parat til at tilgive sin søn og elske ham, uanset hvor uartig sønnen har været.

Dette vers er let at lære sig udenad, og det danser så at sige i sindet, når man mediterer på det. Således er det i sig selv en hjælp til at nærme sig den tilstand, det beskriver. Det er lige så tiltrækkende for sindet, som honning er for bier.

En menighed i strid
Del 1

Af Kripamoya Dasa

Vi ønsker alle at undgå konflikter, men alligevel ser livet ud til at kaste dem over os i spandevis. Kan vi undgå dem? Hvordan standser man dem, hvis de opstår? Hvordan får man det bedste ud af dem? Kripamoya Dasa har studeret, hvordan konflikter opstår og udvikler sig i nama-hatta-grupper. Hans anbefalinger, der er baseret på mange års erfaringer, er nyttige for alle hengivne.

John og Susan var et ungt ægtepar, der havde læst Srila Prabhupadas bøger og Back to Godhead i snart to år. De chantede *japa* seriøst, selv om det somme tider var svært for dem at nå deres minimum på otte runder. Initierede hengivne fra et tempel et stykke derfra besøgte dem jævnligt i deres hjem, og de følte sig meget privilegerede over at kunne åbne deres døre for sådanne dedikerede tjenere i Srila Prabhupadas bevægelse.

John havde en stor omgangskreds i byen, og inden for et års tid var det lykkedes ham at introducere mange af sine venner til Krishna-bevidsthed. En egentlig *nama-hatta*-gruppe voksede ud af dette med nye folk, der somme tider kom for at se en ISKCON-video eller have en diskussion efterfulgt af let *prasadam*. Efter to år var der en lille, men sund gruppe på ti hengivne, der var på forskellige stadier i deres åndelige praksis. Gruppens medlemmer kom godt ud af det med hinanden og påtog sig forskellige prædikeprojekter i byen. Adskillige nye medlemmer kom til gruppen som resultat deraf.

Efter et stykke tid mærkede John et voksende behov for at uddybe sit engagement i åndeligt liv. Han ville gerne bo i et ISKCON-tempel et stykke tid og være sammen med mere åndeligt avancerede hengivne. Det var sommer, og med ferien rundt om hjørnet så John dette som en god mulighed for at gøre det, han længe havde tænkt på at gøre.

Susan arbejdede også, men hendes ferie faldt på et andet tidspunkt. Da regningerne stadig skulle betales, besluttede hun sig til at blive tilbage, imens John boede i templet. Fordi John

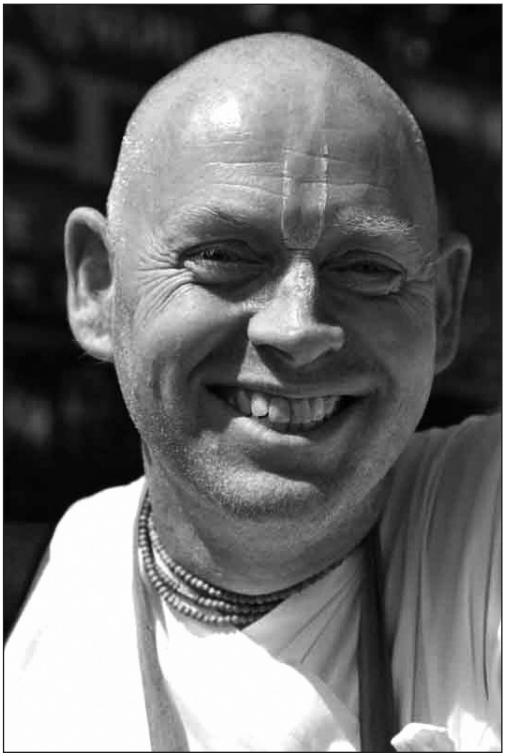

Kripamoya Dasa

havde været det første medlem af deres lokale *nama-hatta*-gruppe, havde de andre medlemmer altid haft på fornemmelsen, at det var noget, han ville gøre. De satte pris på hans naturlige entusiasme og var glade for, at han havde inspireret dem i deres praktisering af Krishna-bevidsthed. Selv om John altid havde været den mest dedikerede, havde gruppen truffet alle beslutninger

i enighed, og alle var blevet hørt, når der var diskussion om de forskellige aktiviteter, som gruppen involverede sig i.

Da John kom tilbage efter fem uger i templet, lagde alle mærke til forskellen. Han chantede mere og var fuld af nye ideer til, hvad medlemmerne kunne gøre for at prædike ISKCON's budskab i deres lokalområde. Under diskussionerne refererede John hele tiden til, "hvordan de gør det i templet," og det var tydeligt, at han havde taget en masse til sig. Efter en forelæsning med en gæstende *sannyasi* var John for alvor begyndt at tænke over vigtigheden af at blive initieret. Da han kom tilbage, stillede han med det samme et billede af denne *sannyasi* på sit og Susans hjemmealter. Susan mente ikke, at hun var klar til at blive initieret, og hun havde aldrig mødt den *sannyasi*, der i den grad havde imponeret John. Hun var fortørnet over, at John ikke havde spurgt hende først, før han havde stillet *sannyasiens* billede på alteret, der naturligt blev delt af dem begge.

John blev mere og mere overbevist om nødvendigheden af at bringe sin personlige åndelige standard op til det nødvendige initieringsniveau, og selv om medlemmerne i *nama-hatta*-gruppen fuldt ud støttede hans beslutning, bemærkede de, hvordan deres entusiasme ikke kunne måle sig med hans, og de var heller ikke på samme måde interesseret i at sætte deres egen standard op.

Efter et stykke tid blev John initieret og fik navnet Janardana Dasa, og hans entusiasme voksede endnu mere. Nu var han altid i dhoti til *nama-hatta*-møderne og var for det meste den, der gav forelæsningerne.

Imidlertid så hans åndelige ambition ud til at blive fulgt af en tilsvarende følelse af autoritet. Tidligere havde alle i gruppen taget del i beslutningsprocessen. Nu ville Janardana altid havde det sidste ord i diskussionerne og refererede hele tiden til, hvordan tingene blev gjort i ISKCON. Han citerede Srila Prabhupada for at understøtte, hvad mange havde en mistanke om mest var hans egne ideer. Gruppens medlemmer holdt naturligt af Janardana, men de brød sig ikke om, hvordan hans personlighed og forhold til dem havde ændret sig. Han var nu mere som en præst, der talte til sin menighed, en forandring, de fandt unødvendig og på nogle måder skadelig. Spændingen i gruppemøderne voksede, da flere medlemmer udtrykte, at deres meninger var lige så gode som Johns, da de også praktiserede Krishna-bevidsthed seriøst, så godt de kunne. Janardana svarede ved at citere ikke blot Srila Prabhupada, men også sin egen *sannyasa-guru*, som gruppens andre medlemmer kun havde hørt om igennem Janardana eller på lydoptagelser med ham. Janardana forklarede, at som initieret hengiven var det naturligt, at han skulle vejlede dem, og de burde alle prøve at komme op til en højere standard af hengiven praksis.

Alt dette gik Susan mere og mere på. Hun fortalte en af de andre piger i gruppen: "Lige siden John blev initieret, spiller han den stærke mand i huset og beder mig om at gøre en masse ekstra ting, 'for sådan gøres det i templet.'"

Det kritiske øjeblik kom til næste *nama-hatta*-møde. Janardana bekendtgjorde, at han mente, at der skulle være en minimumstandard med hensyn til tilberedelsen af *prasadam* til programmet. Mary, pigen, som Susan havde betroet sig til om sin mands opførsel, kunne ikke leve op til den standard og busede ud med det, som Susan havde fortalt hende i fortrolighed. En ophidset diskussion fulgte, hvor mange udtrykte meninger, som de havde holdt tilbage om Janardana i flere måneder. Janardana forlod sønderknust mødet, og hans følelser løb af med ham samme aften i et voldsomt skænderi med Susan.

Til det næste ugentlige møde mødte kun en håndfuld af medlemmerne op. De andre mødtes hjemme hos Mary, som de syntes var blevet uretfærdigt behandlet. Den efterfølgende uge bød på nogle bitre telefonsamtaler, hvor Janardana udtrykte sin utilfredshed med, at de andre ikke ville følge hans naturlige autoritet. Han mente, at der var blevet sat spørgsmålstegn ved hans position som en ældre hengiven, og at dette viste en mangel på overgivelse for gruppens vedkommende. Det er situationen nu. Janardana holder stadig sine møder hjemme hos sig selv, og Mary, der kun bor fem kilometer derfra, har

også sine møder. De har endnu ikke været i stand til at løse konflikten imellem dem. Janardana insisterer på, at 'hans' *nama-hatta*-gruppe er den officielle gruppe i byen, imens Marys er separatistisk og ikke loyal overfor ISKCON. De yngre medlemmer er meget forvirrede over, hvordan der kan være den slags usunde stridigheder i en åndelig organisation, og har trukket sig fra gruppen, indtil den tid kommer, hvor deres tro på Krishna-bevidsthed som en vej til fred og harmoni er genoprettet.

Årsager til konflikter

Ovennævnte historie er sammensat af forskellige hændelser, der faktisk er foregået her i England. Nogle af jer, der læser dette, kan genkende i det mindste elementer af den. Med hjælp fra nogle nyttige bøger på området vil jeg derfor gerne ind på, hvordan konflikter opstår i ISKCON's menigheder, og hvad vi kan gøre for at mindske deres skadelige virkninger.

Der har altid været konflikter i religiøse organisationer. ISKCON er bestemt ingen undtagelse. Vores held er, at andre allerede har begået fejltagelserne, har dokumenteret dem og til dels analyseret og lært at løse dem. Kan vi lære fra deres erfaringer og ikke gentage historien? Jeg tror det. En undersøgelse af stridigheder imellem medlemmer af ISKCON vil afsløre, at vi lider under de samme typiske svagheder i den menneskelige natur, om end vi gør det i en anderledes klædedragt med et andet sprogbrug og en anden litteratur og teologi.

Konflikter kommer i mange forklædninger, og det er den dårlige håndtering af dem snarere end selve deres eksistens, der fører til katastrofer. Vi har brug for konflikter og deres sunde løsning for helt at forstå hinanden og vokse sammen som modne individer. Evnen hos folk med forskelle til at arbejde sammen som en gruppe omkring et fælles mål er et tegn på modenhed og ingen let opgave. Fredfyldt samarbejde imellem ISKCON's medlemmer var et af Srila Prabhupadas sidste ønsker, og det fremgår klart fra mange af hans udtalelser, at det var et mål, som vi måtte arbejde for at komme til, snarere end noget, der naturligt ville blive opnået, blot fordi alle var enige om en fælles doktrin. Den virkelige vanskelighed i at løse de konflikter, der truer ISKCON's enhed, er, at de umiddelbare stridsspørgsmål ofte dækker over nogle dybereliggende problemer. Hvis vi skal kunne løse disse problemer effektivt, må vi lære at finde ud af, hvad deres årsag er til at begynde med.

Konfliktfyldte situationer i en gruppe forårsages ofte af ændringer, der påvirker medlemmerne på forskellige måder. Hovedområderne for konflikt, specielt i religiøse organisationer, er:

modstridende behov
modstridende teologi
modstridende former for ledelse
modstridende følelser
modstridende værdier

Hvis vi studerer ovennævnte historie i lys af disse, vil det kunne ses, hvordan den ret komplicerede konflikt opstod, hvad der skjulte sig bag den, og hvordan den kunne være undgået.

Modstridende behov

Mennesker har eksisterende behov, som de ønsker at få dækket ved at være med i en organisation som ISKCON (Krishna kategoriserer dem i fire grundlæggende behov, der motiverer en person, der kommer til Ham, se *Bg.* 7.16). Folk kommer til ISKCON, fordi de finder, at noget i vores budskab eller organisation tilfredsstiller deres indre behov for åndeligt liv. De har intellektuelle behov, som skal imødekommes, og de vil have deres spørgsmål besvaret. De har et ægte behov for at opleve, at de gør åndelige fremskridt, der ikke blot er mærkbare for dem, men også anerkendes af andre. De har brug for at fornemme, at deres tjeneste, uanset om den er stor eller lille, værdsættes, og de ønsker at få andre medlemmers accept og kærlighed såvel som en vis status imellem dem.

Vi må skelne her mellem, hvad folk 'gerne vil have', og hvad de virkeligt har brug for. For eksempel er det et ægte behov at spise hver dag, men at ville have den yppigste mad hver dag er et 'begær'. Folk har et ægte behov for en status inden for gruppen. Når medlemmer

Kripamoya Dasa sammen med en anden hengiven.

af ISKCON bliver en del af 'gruppen', har de ikke blot brug for accept af denne gruppe, men føler også behovet for, at de værdsættes af den. Forbundet med dette er der behovet for følelsesmæssig støtte, og at den enkelte person mærker, at han eller hun har pålidelige og trofaste venner i gruppen. I vores historie fandt Mary, at hendes bidrag som medlem af gruppen blev ringeagtet af Janardanas insisteren på, at hendes madlavning 'ikke var op til standarden'. Ved at fjerne hendes bidrag til de andre medlemmer fratog han hendes status. Hun var nu en andenrangs hengiven og ikke en hengiven med en høj standard, der var Krishna værdig.

I mange situationer er det selvfølgelig ikke et spørgsmål om, hvem der har ret eller uret, men om, hvem der får sine behov krænket af den person, der indfører ændringen. Det er det virkelige stridsspørgsmål.

Vores behov ændrer sig igennem livet, og John eller Janardana er et eksempel på dette. Han var allerede accepteret og havde de andre gruppemedlemmers støtte i sin *nama-hatta*-gruppe, men nu stræbte han efter at opnå det samme niveau af accept fra templets hengivne, som han anså for at være mere åndeligt avancerede. Efter initieringen havde han brug for denne personlige sikkerhed for at kunne holde sine løfter, sådan som hans åndelige mester havde bedt ham gøre det. Han følte, at dette behov blev truet af, at de andre medlemmer af gruppen blev, hvor de var, og ikke som ham stræbte efter initiering. Han havde også en større vision om at prædike og mente, at han ikke kunne tilfredsstille sin åndelige mester, hvis andre ikke var parat til at hjælpe ham ved at være lige så seriøse. Både Janardana og Mary havde gode argumenter til støtte for deres opfattelser.

I en konfliktsituation er det vigtigt at blive opmærksom på vores virkelige motiver. Derved kan vi holde op med at skjule vores sande behov og begynde at tale om dem. Man bør ikke have dårlig samvittighed over at tilfredsstille sine virkelige behov. Hvis man ikke siger, hvad man

reelt mener og føler, vil man per definition være uærlig. Det vil resultere i, at gruppemedlemmerne vil være overfladisk 'venlige' overfor hinanden, men aldrig ærlige, hvilket ikke er en god situation for en gruppe mennesker, der stræber efter at gøre åndelige fremskridt sammen.

Hvordan kan vi undgå konflikt, når en gruppes medlemmer har forskellige behov? Her er nogle forslag:

Hav nedskrevne retningslinier at referere til, så folk lige fra begyndelsen ved, hvad der er brug for at gøre.

Vær så ærlig som mulig om, hvordan gruppens beslutninger påvirker dig. Lav en liste over fordelene ved at gøre tingene på én måde og en liste over en anden måde.

Prioriter de mål, som gruppen forsøger at opnå.

Se, om der er en måde, som alles behov kan blive tilfredsstillet på.

Husk, at uden meningsforskelle kan der ikke være fremskridt. Uden meningsforskelle vil alle blot være nikkedukker og eftersnakkere. Vi bør sætte pris på individuel forskellighed. Det er frugtbart og hjælper til at skabe en tiltrækkende gruppe af mænd og kvinder, der appellerer til mange forskellige slags nytilkomne.

Modstridende teologi

Ligesom nye hengivne slutter sig til vores menighed med forskellige behov, kommer de også med deres egne ideer om Gud baseret på deres ønskede opfyldelse af disse behov. Nogle vil se Krishna som den kærlige Fader, andre som en dommer, der tilmåler straf for dårligt *karma*. Nogle vil helst se Krishna som Caitanya Mahaprabhu, der revolutionerer samfundet med et enkelt budskab og tager imod alle, der kommer. Andre vil se ham som skaberen af *varnasrama*-systemet og samfundets inddelinger. Nogle foretrækker at tænke på Herren som deres mystiske indre vejleder eller Paramatma. Alle disse opfattelser er filosofisk set rigtige, og Krishna kan tilfredsstille alle, fordi Han er Guddommens Højeste Personlighed. Vi hører om, da Krishna slog Kamsa ihjel, at alles ideer om Ham var forskellige.

Hvordan skaber dette konflikt? Når folk, der ser Krishna på forskellige måder, vælger at arbejde sammen, giver det ofte ophav til forskellige former for aktiviteter, hvor hver enkelt persons handlinger afspejler den side af Krishna, der er mest tiltrækkende for ham eller hende. I tilgift til dette har en gruppes medlemmer måske kun en delvis forståelse af skrifterne, hvilket yderligere skaber særskilte ideer om, hvordan Krishna eksisterer og accepterer deres tjeneste. Vi er heldige, at vi i Krishna-bevidsthedsbevægelsen har en meget bred teologi, hvor alle disse ideer kan eksistere side om side. Vi er også heldige, at Srila Prabhupada tydeligt har anskueliggjort de aspekter af Krishna-bevidsthed, der er mest nyttige for os i vores nuværende situation.

Imidlertid kan denne vidtfavnende teologi også skabe splittelse, hvis en leder forsøger at overbevise sin menighed om sin egen personlige opfattelse af Krishna-bevidsthed. Alles position kan understøttes af relevante skriftlige passager og citater fra Srila Prabhupada, og dette kan lede, og gør det for det meste, til en masse konflikter, der til tider skjuler det virkelige problem. For eksempel vil den, der ser Krishna som den kosmiske lovgiver, synes, at fuldkommenheden af hengivenhed er strengt at følge alle regler og reguleringer, imens andre vil give sig selv mere frihed til at se Krishna som en faderlig vejleder. De, der ser Krishna i Hans form som Caitanya Mahaprabhu, lægger vægt på at prædike og kritiserer – for det meste med skriftlige citater – dem, der ikke deler deres entusiasme. Andre, der ser Krishna som den mystiske, allestedsnærværende Herre i hjertet, ser ofte overnaturlige måder, hvorpå Krishna åbenbarer Sig Selv igennem tegn, visioner, drømme osv., og vil forsøge at manipulere menigheden igennem disse.

I vores historie var den vigtigste teologiske konflikt, at Janardana mente, at på grund af hans nye status som initieret hengiven havde Krishna ud af hele menigheden udvalgt ham, hvilket i sig selv gjorde ham kvalificeret til at være gruppens overordnede leder. Før han begyndte at forfægte sin autoritet og ville have det

sidste ord på alle områder, havde gruppen ikke diskuteret dette teologiske princip, og følgelig var ændringen for meget for dem. For dem, der så Krishna som Caitanya Mahaprabhu, stred det faktum, at Janardana havde udvalgt sig selv som 'præsten', imod deres forståelse af, at Caitanya Mahaprabhus bevægelse ingen opdelinger har imellem præsteskab og lægfolk, og alle blot er 'hengivne' foran Hans storsindede blik.

Modstridende former for ledelse

En *nama-hatta*-gruppe er en anden slags Krishna-bevidst liv end den ret klosteragtige stil, der praktiseres i ISKCON's *asramaer*. Alligevel får de fleste ledere af menighedsgrupper noget i retning af et blåstempel som ledere, når de er blevet trænet i templet, og forsøger at overføre templets lederstil på *nama-hatta*-gruppen. Dette forsøg kan slå fejl ikke kun på grund af de forskellige livssituationer og niveauer af overgivelse, men også fordi der ikke tages hensyn til, at der er forskellige måder at lede på og følge på. Hvis vi er klar over disse forskellige måder, kan vi undgå nogle almindelige årsager til konflikter i grupperne. Det bør også huskes på, at der er en direkte sammenhæng imellem forskellige måder at lede på og forskellige teologiske forståelser.

Der er grundlæggende tre slags ledere:

Den autoritære leder er en leder med en legitim lederrolle såsom en tempelpræsident og har en tendens til at tage eller ønske at tage alle beslutninger.

Den aktiverende leder er en leder, der uddelegerer magten. Andre medlemmer af fællesskabet får lov til at påvirke beslutningerne og udføre mange lederskabsfunktioner i gruppen.

Den ikke-styrende leder bruger lidt eller ingen magt på at påvirke fællesskabet. Ledelse og initiativ såvel som beslutninger og måden at gøre tingene på skal komme fra andre.

Nogle ledere vil naturligt være en blanding af disse kategorier eller ændre sig alt efter hvem, de har med at gøre.

Gruppemedlemmer har også forskellige måder at følge ledere på:

Den ærbødige følger[1] ser lederen som eksperten med 'visionen' og svarene.

Den reserverede følger ønsker ikke blive påvirket af ledelsen, men vil gerne beholde en vis autoritet over sit eget liv.

Den selvstændige følger er en tænker. Han ser på alt og overvejer alt, er mere optaget af spørgsmål end af svar og går normalt videre til det næste problem, før det nuværende er løst. Denne slags følger er normalt en intellektuel.

Den kollegiale følger foretrækker at blive betragtet som en medarbejder, sandsynligvis på grund af sin egen professionelle beskæftigelse.

Præstationsfølgeren ser kriteriet for succes som et spørgsmål om kvantitet, normalt på en meget overforenklet måde. Ifølge ham eller hende skal gruppen bare læse og studere mere og gå mere på *harinama* og bogdistribution.

Alle former for sammenstød er mulige imellem forskellige ledertyper og følgertyper. En autoritær leder vil begå sig godt med ærbødige følgere, men der kan opstå strid, når han har at gøre med professionelle folk, der naturligt forventer en 'professionel' aktiverende leder. De forventer effektivitet fra deres leder, men føler sig frastødt, hvis han forlanger ubetinget lydighed. En gruppe unge mennesker kan ønske en autoritær leder, men vil vende sig imod alt, der minder om bureaukratiske procedurer. Ingen lederstil vil passe alle i et fællesskab, og det er op til den enkelte at afgøre, hvilken stil de har, og lære at relatere til andre i overensstemmelse dermed. Meget af det, der kaldes 'personlighedssammenstød', handler om modstridende lederstil og følgerstil. (Fortsættes i næste nummer) ॐ

1'Følger' er oversat fra 'follower' og er ret beset en fejloversættelse. Ordet 'følger' findes ikke på dansk. Den normale oversættelse er 'tilhænger'. Ikke desto vælger vi at skrive 'følger', da vi finder 'tilhænger' for passivt. Man kan være en tilhænger uden at foretage sig noget, men det engelske 'follower' angiver generelt i ISKCON's sprogbrug en person, der følger ved at gøre noget. Vi er mere end tilhængere af Srila Prabhupada; vi prøver aktivt at efterfølge ham og hans lære i vores eget liv.

Festivalkalender 2011

Vær i god tid! Sæt allerede nu kryds i kalenderen til 2011's festivaler og store dage. Her følger en oversigt over det kommende års vigtigste begivenheder. I første kolonne står datoen, anden kolonne beskriver hvilken dag det er, og tredje kolonne fortæller, hvad der sker i templet i København i dagens anledning.

DATO	BEGIVENHED	PROGRAM I KØBENHAVN
torsdag 10. februar	Sri Advaita Acaryas fremkomst	aftenprogram fra kl. 17 + fest efterfølgende søndag (13.2)
onsdag 16. februar	Nityananda Trayodasi: Srila Nityananda Prabhus fremkomst	festival fra kl. 16
tirsdag 22. februar	Srila Bhaktisiddhanta Sarasvati Thakuras fremkomst	aftenprogram fra kl. 17
lørdag 19. marts	Gaura Purnima: Sri Caitanya Mahaprabhus fremkomst	festival fra kl. 16 + program fra tidlig morgen
lørdag 26. marts	Srivasa Panditas fremkomst	aftenprogram fra kl. 17
tirsdag 12. april	Rama Navami: Herren Sri Ramacandras fremkomst	fest forudgående søndag (10.4) + aftenprogram fra kl. 17 (12.4)
mandag 16. maj	Nrsimha Caturdasi: Herren Nrsimhadevas fremkomst	fest forudgående søndag (15.5) + aftenprogram fra kl. 17 (16.5)
fredag 1. juli	Srila Bhaktivinoda Thakuras bortgang	aftenprogram fra kl. 16 + fest efterfølgende søndag (3.7)
lørdag 9. juli	Ratha-yatra + Festival of India	optog kl. 12 og festival kl. 15 på gaden i København
lørdag 13. august	Herren Balaramas fremkomst	aftenprogram fra kl. 17 + fest efterfølgende søndag (14.8)
mandag 22. august	Sri Krishna Janmastami: Herren Sri Krishnas fremkomst	festival fra kl. 16 + program fra tidlig morgen
tirsdag 23. august	Srila Prabhupadas fremkomst	vyasa-puja fra kl. 16
mandag 5. september	Radhastami: Srimati Radharanis fremkomst	fest forudgående søndag (4.9) + festival fra kl. 16
lørdag 10. september	Srila Bhaktivinoda Thakuras fremkomst	aftenprogram fra kl. 17 + fest efterfølgende søndag (11.9)
onsdag 26. oktober	Dipavali (Diwali)	aftenprogram fra kl. 17

torsdag 27. oktober	Govardhana Puja	aftenprogram fra kl. 17
søndag 30. oktober	Srila Prabhupadas bortgang	særlig søndagsfest til ære for Srila Prabhupada fra kl. 15
søndag 6. november	Srila Gaura Kisora Dasa Babajis bortgang	søndagsfest til ære for Srila Gaura Kisora Dasa Babaji
mandag 5. december	*Srimad Bhagavad-gitas* fremkomst	Bogdistribution for alle
onsdag 14. december	Srila Bhaktisiddhanta Sarasvati Thakuras bortgang	aftenprogram fra kl. 17
lørdag den 24. december	Juleaften	aftenprogram fra kl. 17
lørdag den 31. december	Nytårsaften	aftenprogram fra kl. 17

Vegetarisk lørdag

Udover programmerne i templet har Tejasvi Krishna Dasa planlagt en række vegetariske lørdage og 'Hare Krishna – Mad for Sjælen' på forskellige lørdage fra den 30. april og frem til den 24. september. Han gør opmærksom på, at det kun er en foreløbig liste, og han prøver at få flere arrangementer i stand. Hans ambition er, at der hver lørdag sommeren igennem skal være *prasadam*-distribution på gaden i København. På www.vegetarisklørdag.dk vil programmet løbende blive opdateret.

Bemærk, at Vegetarisk lørdag kan få indflydelse på omfanget af de arrangementer, der sker i templet på disse lørdage. Kontakt templet ugen i forvejen for at høre præcist, hvad der kommer til at ske på de pågældende dage.

Foreløbig er der planlagt følgende vegetariske lørdage og Hare Krishna – Mad for Sjælen i København i 2011:

DATO	STED	TIDSPUNKT
30. april	Gammel Torv	13:00 - 16:00
7. maj	Gammel Torv	13:00 - 16:00
21. maj	Rundetårn	13:00 - 16:00
4. juni	Rundetårn	13:00 - 16:00
11. juni	Rundetårn	13:00 - 16:00
25. juni	Rundetårn	13:00 - 16:00
30. juni	Gammel Torv	13:00 - 16:00
13. august	Rundetårn	13:00 - 16:00
20. august	Gammel Torv	13:00 - 16:00
3. september	Gammel Torv	13:00 - 16:00
24. september	Gammel Torv	13:00 - 16:00

Denisovanerne: En ny menneskeart?

Af Lalitanatha Dasa

NY VIDEN: ”Forskere har opdaget ukendt menneskeart”, kunne medierne fortælle den 23. december.[1] Som en af 2010’s sidste nyheder fra videnskabens verden cirkulerede historien, der først blev publiceret i det engelske videnskabstidsskrift Nature,[2] om opdagelsen af en ny slags menneske. På basis af en DNA-analyse af en enkelt fingerknogle fra et 6-årigt barn og en fossiltand mener forskerne, at en hidtil ukendt slags menneske levede i Altai-bjergene i det sydlige Sibirien indtil for 30-50.000 år siden.

Den slags er selvfølgelig spændende i sig selv, men lige så interessant er det at følge med i, hvilke tolkninger og historier, der bliver spundet deraf. Specielt når der er tale om noget så ømt som menneskets oprindelse, har både medier og professionelle forskere somme tider svært ved at tøjle den frie fantasi og digter ting, som overskrider, hvad de konkrete data fortæller. Ligeledes ser der ud til at være en tilbøjelighed til at drage konklusioner om menneskets evolution, som de videnskabelige resultater ikke berettiger til.

Først den frie fantasi. På hjemmesiden videnskab.dk ledsages omtalen af fundet af denisovanerne af en såkaldt ’rekonstruktion’, en illustration af, hvordan en redaktør eller en tegner har forestillet sig, at denisovanerne har set ud.[3] (se billede øverst på siden). Ifølge illustrationen havde de et ret abelignende ansigt med brede læber og ildrødt hår. Helt tydeligt var denisovanerne en mellemform imellem menneskets tidligere abeforfædre og det moderne menneske, hvilket jo passer fint ind i evolutionistiske forestillinger om menneskets oprindelse. Spørgsmålet er blot, hvad denne rekonstruktion bygger på. Husk på, at det eneste, man hidtil har fundet af denisovan-mennesket, er en barnefinger og en fossiltand. Hvad grundlag giver det for at vide, hvordan denisovanerne har set ud, hvor brede deres læber var, og hvilken hårfarve de havde? Svaret er absolut intet grundlag. Sådanne tegninger er fri fantasi uden nogen form for videnskabeligt belæg, også selv om man finder dem på en hjemmeside, der kalder sig videnskab.dk!

Et tilsvarende eksempel er fra Jyllands-Postens omtale af fundet.[4] Her ledsages artiklen af et arkivfoto af to kranier af henholdsvis en neandertaler og et Cro-Magnon-menneske med teksten: ”Den nye menneskeart er mindre end både Neanderthalere og Cro-Magnon.” Igen er spørgsmålet, hvad dette baseres på. Selv om forfatterne i Nature spekulerer, at denisovanerne var en ældre mennesketype, nævnes der intet om deres relative størrelse i forhold til andre mennesketyper. Hvor har Jyllands-Posten den information fra, at denisovanerne skulle have været mindre end neandertalere og *Homo sapiens*? Tilsyneladende er det også grebet ud af den blå luft.

Interessant er det også, at selv om sådanne opdagelser lanceres med flotte ord som ”ny viden”, der lader os formode, at nu er vi blevet endnu klogere på menneskets oprindelse, end vi var før, viser en nærlæsning, at måske hersker der blot større forvirring end før. Palæantropologen Chris Singer bemærkede i Science: ”Historien om menneskets oprindelse er helt klart blevet meget mere kompliceret.”[5]

Ligeledes ifølge Nature:

”Indtil for nylig syntes genetiske data og tolk-

ningen af fossilfundene at favorisere en model… hvor alle menneskearter kan spore deres genetiske oprindelse tilbage til en eller flere afrikanske populationer af moderat størrelse for omkring 200.000 år siden. Derimod antyder denisovanernes nukleare genomsekvens sammen med den tilsvarende fra *Homo neanderthalensis*…at ud-af-Afrika populationshistorien sandsynligvis er meget mere sammenflettet, end man hidtil har troet, med flere sammenfletninger i nogle dele af verden end i andre."[6]

Selv om dette ikke bliver fremhævet i populærvidenskabsmedierne, sætter denisovanerne ved nærlæsning flere spørgsmålstegn ved de herskende ideer om menneskets oprindelse og formodede udvikling, end de kaster lys over dem. Hidtil er vi blevet præsenteret for en meget enkel og ligefrem historie om det moderne menneskes opståen i Afrika og en udvandring derfra til resten af verden for under 200.000 år siden. Denne fortælling ser med opdagelsen af denisovanerne ud til at ligge i grus og sender forskerne tilbage til tegnebordet for at spekulere over, hvad menneskets historie så er. Det eneste, vi er blevet klogere på, er tilsyneladende, at vi ikke er så kloge, som vi troede vi var.

> "Selv om vi nu er 150 år efter Darwin, mangler selve denne artsdannelse stadig at blive observeret og dokumenteret."

Evolutionære konklusioner

Hvordan visse evolutionære konklusioner trækkes ud af denisovanerne, selv om de fortæller noget helt andet, illustreres af den megen snak om "en nyfunden menneskeart", der ifølge Nature "havde en evolutionær historie, der er forskellig fra neandertalerne og moderne mennesker." Men de givne data berettiger hverken til at tale om en ny "menneskeart" eller en "evolutionær historie."

For at forstå dette, er det nødvendigt med et hurtigt kig på artsbegrebet, for evolution betyder selvfølgelig, at der opstår nye arter (forskellige racers variation indenfor en og samme art er derimod ikke evolution). Selv om det mange gange bliver fremstillet, som om en art er en vanskelig størrelse at definere, havde Charles Darwin og andre med ham en klar forståelse af, hvad en art er. Eksempelvis skrev Darwin i Arternes oprindelse:

"Den berømte geolog og naturforsker Von Buch udtrykker…sin tro på, at varieteter langsomt bliver forandret til blivende arter, der ikke længere er i stand til at **krydse sig med hinanden**."[7]

Darwins artsdefinition, som egentlig blot er Linnés klassiske definition, var altså, at to arter ikke må kunne krydses og få frugtbart afkom sammen. 'Frugtbart' er tilføjet for at understrege, at selv om nogle arter som heste og æsler eller tigre og løver kan få sterilt afkom, regnes de stadig for forskellige arter. Hvis to populationer derimod kan få frugtbart afkom, er der ikke tale om forskellige arter, men blot to racer eller sorter (eller varieteter med Darwins ord).

Der er selvfølgelig tilfælde, hvor dette artsbegreb ikke er anvendeligt, f.eks. ved bakterier og andre organismer, der ikke formerer sig seksuelt, eller ved fossiler, hvor det ikke kan fastslås, hvorvidt forskellige individer har kunnet parre sig med hinanden. Men i tilfældet med denisovafundet har man netop kunnet konstatere, at de tre 'menneskearter' har parret sig frugtbart med hinanden, og derfor er det forkert at tale om forskellige arter eller en "nyfunden menneskeart".

Denisovanerne gør os heller ikke på klogere på menneskets evolution, dvs. hvordan menneskearten skulle være opstået igennem en lang og gradvis evolution med opståelse af nye arter. Ifølge den originale artikel i Nature var denisovanerne genetisk tættere på neandertalerne end på det moderne menneske, som dog også har spor af denisovanernes DNA i sig. En interessant

undtagelse er nogle melanesiske folkeslag, hvor 4-6% af DNA'et kan føres tilbage til denisovanernes DNA. Det betyder ifølge forskerne, at denisovanerne krydsede sig med melanesiere så sent som for 45.000 år siden. Derimod går de andre spor, man finder af denisovanere i neandertalere og *Homo sapiens,* tilbage til for 640.000 år siden.

Man kan altså slutte, at disse tre menneskety-per har kunnet krydse sig frit med hinanden for både 640.000 år siden og for 45.000 år siden. Således har denisovanere, neandertalere og *Homo sapiens* i det tidsrum blot været forskellige racer indenfor samme art. Det var de for både 640.000 år siden, og det var de for 45.000 år siden. Så selv om Nature hævder, at fundet af denisovanerne fortæller os noget om menneskets evolutionære historie, er det eneste, vi kan slutte ud fra de givne data, at der de sidste 640.000 år har eksisteret forskellige menneskeracer, som i den periode ikke er blevet til nye arter, dvs., der har i den tid ikke været nogen evolutionær historie overhovedet.

Hvor blev evolutionen af?

At der har eksisteret og stadig eksisterer forskellige racer af mennesker, er der for så vidt intet nyt i, og det siger os intet om, hvordan menneskets artsdannelse er foregået. Men selv om dette er det modsatte af det, som Natures evolutionister forsøger at få ud af denisovan-fundet, er det selvfølgelig interessant rent evolutionært set. Selve fundamentet for Darwins udviklingsteori såvel som al moderne evolutionsteori er en tro på, at racer eller varieteter inden for en art langsomt kan udvikle sig fra hinanden og blive til nye arter.

For Darwin var det dog kun en tro, for hverken han eller nogle af hans samtidige havde nogensinde observeret racer bliver til nye arter. Til manges overraskelse kan det samme siges om moderne forskere. Selv om vi nu er 150 år efter Darwin, mangler selve denne artsdannelse stadig at blive observeret og dokumenteret. Således skrev Lynn Margulis, selv en fremtrædende evolutionist, i 2002:

"Artsdannelse, hvad end det er på afsidesliggende Galapagos, i drosofilosoffernes laboratoriebure eller i palæontologernes sammenstuvede aflejringer, er endnu aldrig blevet påvist."[8]

I denne sammenhæng kommer denisovanerne ikke evolutionisterne til nogen hjælp. Snarere stiller opdagelsen spørgsmål ved, om artsdannelse, som Darwin forestillede sig det, overhovedet forekommer. Denisovanerne skilte sig genetisk fra neandertalere og *Homo sapiens* for mindst 640.000 år siden, men har samtidigt parret sig ind i den melanesiske folkegruppe så sent som for 45.000 år siden. Altså er der ikke sket nogen opsplitning af arter i løbet af 600.000 år. Vi kan blot konstatere, at forskellige menneskeracer har eksisteret på jorden i næsten en million år, og en gang imellem er der sket krydsninger mellem dem. Når denisovanerne således fremstilles som "en nyfunden menneskeart", der fortæller os en masse om "menneskets evolutionære historie", må vi forstå, at det ikke er de videnskabelige data, der fortæller os dette, men evolutionister, der ser evolution overalt, selv der hvor der ingen evolution er at se. ॐ

(Endnotes)

1 http://jp.dk/nyviden/article2286608.ece

2 http://www.nature.com/nature/journal/v468/n7327/full/nature09710.html

3 http://www.videnskab.dk/PictureBase/Images/2008/7/28/422ebe8e-3ce6-47e9-a4c3-38957562217b.jpg

4 http://jp.dk/nyviden/article2286608.ece

5 http://news.sciencemag.org/sciencenow/2010/12/finger-points-to-new-type-of-hum.html?rss=1

6 Carlo D. Bustamante & Brenna Henn, Shadows of early migrations, Nature 468, december 2010.

7 Charles Darwin, Arternes oprindelse, genudgivet af Jørgen Paludans Forlag i 1990, 2. oplag i 1999, s. 523

8 Lynn Margulis og Dorion Sagan, Acquiring genomes: a theory of the origins of species, Basic Books 2002, side 32.

En dejlig gave til Sri-Sri Gaura-Nitai og de danske hengivne

Af Aditya-varna Devi Dasi

Aditya-varna Devi Dasi opholder sig vinteren over i Mayapur, Hare Krishnas verdenshovedkvarter i Vestbengalen, Indien, hvor hun er med til at få lavet et nyt alter til templet i København. Hun har sendt os alle en hilsen.

Den 30.12.2010 tog Gaura Hari, Madana Gopal og jeg til Navadvipa for at se på et nyt alter til vores smukke Sri-Sri Gaura-Nitai i København. Dagen før havde Gaura Hari været derovre og talt med det værksted, som laver alt træskærerarbejdet til vores tempel her i Mayapur. Det var en vidunderlig oplevelse at sidde og vælge, hvad der i fremtiden skal glæde og huse vores glorværdige Deiteter i de næste mange århundreder. Det bliver et alter i tre planer med lotusblade på det øverste niveau, hvor Deiteterne skal stå. På siderne bliver der to søjler i hver side med udskæringer af elefanthoveder forneden og påfugle foroven. Foran foroven bliver der forskellige udskæringer og øverst en stor påfugl med halen spredt ud. Længere ude i siden bliver der påfugle i profil. Nogle udskæringer vil være åbne og andre ikke. Over det hele skal vi så have kuplerne.

Hele alteret bliver 280 cm højt. Der bliver fire eller seks kupler, alt efter hvad der er plads til, og hvordan det vil tage sig ud. Alteret bliver ca. en meter dybt og to meter bredt. I baggrunden bliver der to søjler og åbningen til bagklædningen, som bliver 165 cm bred. Øverst på dette vil der også være udskæringer. Hele alteret bliver i teaktræ, som skal købes ind uden for Vestbengalen.

Arbejdet starter om omkring en uge, og cirka hver anden uge vil jeg tage til Navadvipa og følge arbejdet, så længe jeg er her. Jeg tager nogle billeder, som vi kan se, når jeg kommer hjem sidst i marts.

Det er meget betryggende at vide, at det er det samme værksted, der har lavet alt træskærerarbejdet her i Mayapur. Gaura Hari har også bestilt en donationsboks, to nye borde til *arati*, og vi kan altid få lavet andre ting, hvis der er brug for det. Dette er dog ikke med i prisen på alteret.

Som helhed bliver det et enkelt, men overdådigt og smukt alter i ædelt træ, noget, vi kan være stolte af, hvis jeg må sige det. Det må vi så også betale for, så nu vil jeg ydmygt spørge jer alle, om I vil hjælpe med at give en donation, så Gaura-Nitai kan få noget smukt at stå på. Der er samlet i alt 10.000 kr. ind. Hele alteret koster 190.000 rupier (ca.23.000 kr.). Vi har allerede betalt 40.000 rupier (ca. 5000 kr.) i forskud.

Alteret kan stå færdigt om fire måneder. Det betyder, at vi kan installere det til Janmastami i år! Haribol!

Mayapur er en hel by med mange aktiviteter, *harinama*, *prasadam*-distribution, *sankirtana*, livsmedlemskaber og meget andet. Der kommer mange pilgrimme hver dag, og i weekenden oversvømmes templet af folk. I haven blomstrer tagetes og morgenfruerne allerede. Alt er grønt, og Tulasi gror og blomstrer alle vegne.

Deitets-tilbedelsen er af højeste standard. Radha-Madhava og Gopierne er utroligt smukke, Herren Nrsimhadeva er så kraftfuld og smuk, og Panca-tattva holder hele universet oppe med Deres velsignelser og skønhed. Jeg græder lidt, hver gang jeg går ind og bukker mig for Dem. De renser mit kolde og hårde hjerte for snavs og urenheder. De overvælder mig med skønhed og kærlighed og er ikke til at tage øjnene væk fra. Garuda sidder udenfor og venter på sin Herre. Der er *maha-prasadam* at få i *prasadam*-boden hver dag.

Vi må heller ikke glemme alle de mange hengivne, som enten bor her eller kommer og er her i kortere eller længere tid. Vidunderligt selskab, *sadhu-sanga*. Det minder mig om, at i morgen skal alle vi danske kroppe og sjæle mødes og have *sadhu-sanga* sammen. Vi er syv, som skal mødes hos Niramaya og Isana Gaura og have *maha-prasadam* og *bhajana*.

Mange kærlige Hare Krishna-hilsner fra Mayapur Dhama.

Jeres ydmyge tjener, Adityavarna Devi Dasi ॐ

Sponsor søges

'Hare Krishna – tidløs kultur, filosofi og livsstil' er et temahæfte på 24 sider, som *Nyt fra Hare Krishna* udgav i 2005 med en bred præsentation af ISKCON, Det Internationale Samfund for Krishna-bevidsthed. Det er blevet genoptrykt flere gange, hver gang i sort/hvid. Efterspørgslen efter introduktionshæftet i forbindelse med skoleprogrammer og lignende er imidlertid så stor, at vi synes, at det fortjener at blive trykt i farver i et større oplag (min. 1000 eksemplarer), hvilket vil koste ca. 4500 kr.

Vi søger efter sponsorer til denne trykning. Henvend dig til *Nyt fra Hare Krishna*, hvis du har lyst vil at bidrage. ॐ

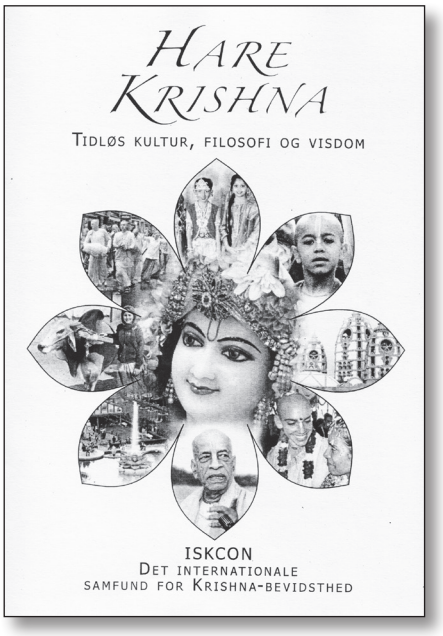

Ordliste

acarya: mester, der lærer igennem sit eget eksempel
asrama: livsorden bestemt i forhold til ens stadie i livet. Tempel eller kloster. De hengivnes private område i et tempel. Tempelskole, hvor eleverne bor i skolen
bhajana: tilbedelse. (overf.) stillesiddende sang (af Hare Krishna)
bhakti: hengivenhed. Hengiven tjeneste
brahmana: en person fra den første af de fire samfundsklasser, den intellektuelle
chante, chantning: fordansket fra engelsk 'to chant', der betyder at synge eller recitere
Deitet: (fordanskning af 'Deity':) Guddom. Hellig statue af Krishna.
dharma: natur, pligt. Populært oversat som religion
ekadasi: den ellevte dag efter fuld- eller nymåne
Gaudiya-vaisnavisme: Caitanyas religiøse tradition
gopi: kohyrdepige. Krishnas mest fortrolige hengivne i Vrindavana
grhastha: en husholder eller gift menneske
harinama: Guds hellige navn, (overf.) optog med sang af Krishnas hellige navne (egentlig 'harinama-sankirtana')
japa: lavmælt fremsigelse af et mantra (ordret: mumlen).
japa-mala: kæde, man tæller på under japa
Kali-yuga: den nuværende tidsalder, den fjerde af de fire tidsaldre. Den mest faldne og materialistiske tidsalder.
karmakanda: den frugtstræbende handlings vej
kichari: sammenkogt ret med ris, dal-bønner, grøntsager og krydderier
kirtana: forherligelse, sang af Hare Krishna (overf.) kombineret med dans
maya: illusion, kraft, energi. Oftest: Krishnas illusoriske energi
nama-hatta: gruppe af hengivne, der mødes hjemme hos sig selv
prasadam: (overf.) mad, der er ofret til Krishna. Ordret betydning: barmhjertighed
Ratha-yatra: traditionel vognfestival, specielt kendt fra Jagannatha Puri
sadhu: en hellig mand
samadhi: bruges her i betydningen mindestempel for en stor person efter hans død
sankirtana: fællessang af Hare Krishna. Caitanya Mahaprabhus bevægelse kaldes også sankirtana-bevægelsen. sannyasa: den forsagende livsorden
sannyasi: munk i forsagelsens livsorden
sastra: de åbenbarede skrifter
vaisnava: en hengiven af Visnu eller Krishna. Refererer også til 'monoteist'.
yajna: offerhandling
yatra: 'tempel' i betydningen organisation, institution eller menighed. Også festival, samling.
yogi: en, der praktiserer yoga, at forbinde sig med den Højeste

Krishna og labyrinten

Ved
Dandaniti
Devi Dasi

Hjælp Krishna med at finde vej ind til krukken, der er fyldt med dejlig smør eller yoghurt.

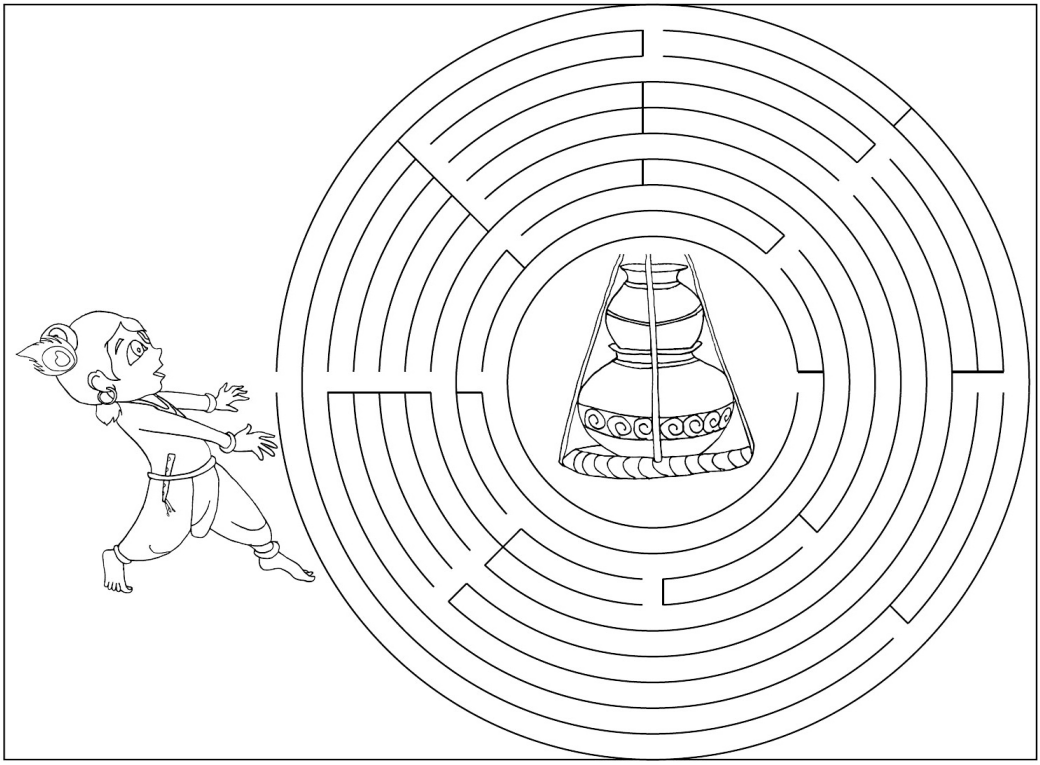

Det Krishna-bevidste køkken

Transcendental madlavning og kogekunst

Ved Dandaniti Devi Dasi

Principper for bengalsk madlavning a la Srila Prabhupada

For halvandet år siden deltog jeg i et madlavningskursus med Sri Radhe Mataji, der til dagligt er bosiddende i Mayapur og leder af pigeskolen Sri Anasuya Vidyamandala. Sri Radhe Mataji er oplært i køkkenet af Bhaktividyapurna Swami, der lærte kunsten af Bhakti Caru Swami, som blev trænet direkte af Srila Prabhupada. I det følgende vil jeg prøve at gennemgå nogle af de grundlæggende principper for bengalsk madlavning. Mange principper kan overføres til andre køkkener. Ideen er, at hvis man lærer sig de grundlæggende principper, vil man hurtigt kunne lære sig teknikker og retter fra andre traditioner.

Noget af det grundlæggende i det indiske køkken er brugen af krydderier. I det bengalske køkken bruger man oftest hele krydderier, der steges/koges med i retten og pilles ud før serveringen, som f.eks. chili, kardemomme og nelliker. Det giver en anden effekt, end hvis man hakker/støder krydderierne først. Nogle vil mene, at bengalsk mad er meget stærk, men hvis man husker at tage chilierne ud, bliver maden faktisk mindre stærk, end hvis man kommer hakkede chili i, der så at sige bliver i retten (derfor er det en god ide lige at kigge

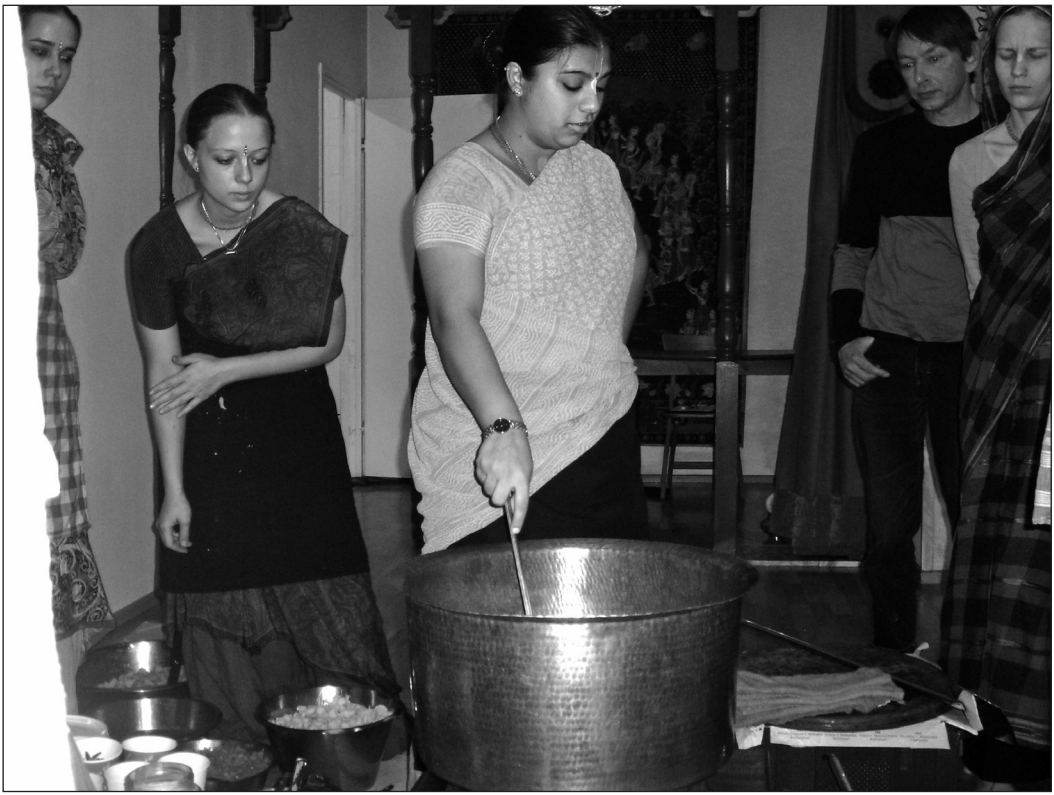

Sri Radhe Mataji underviser i bengalsk madlavning.

godt efter chilierne, hvis man bliver serveret et bengalsk måltid!).

Hvis vi starter med at lave en almindelig "chaunce" eller masala, hvor man steger krydderier i ghee (en af de mest almindelige måder at bruge krydderier på i det indiske køkken), starter man naturligvis med at komme de krydderier i, der skal stege længst. Oftest vil man starte med frisk revet ingefær. Her lærte vi et andet lille trick, nemlig at presse ingefæren i et lille klæde og stille saften til side til senere brug. Det gør det nemmere at stege ingefæren i ghee, uden at den sidder fast. Den gode ingefærsaft kan tilsættes retten til slut i stedet for citronsaft, hvilket giver et dejligt pift til retten, eller den kan bruges som "aperitif". Ingefærsaft er noget af det bedste til at stimulere fordøjelsen.

> "I det bengalske køkken bruger man oftest hele krydderier, der steges/koges med i retten og pilles ud før serveringen, som f.eks. chili, kardemomme og nelliker."

Lige efter ingefæren kommer hele krydderier som spidskommen og dernæst frisk chili i (skær evt. en lille slids i chilien, så smagen trænger mere ud). Hvis man synes, chili er for stærk, kan man bruge hel sort peber i stedet. Det bruger de til børnene i *gurukulaen*. Når de hele krydderier er stegt, kommer de stødte krydderier i. Hing skal stege max. 5 sekunder og gurkemeje ikke mere end 2 sekunder.

En advarsel: hvis man bruger bukkehornsfrø, skal de steges meget let og lidt, da de ellers afgiver en bitter smag.

Et krydderi, der bruges meget i bengalsk madlavning, er laurbærblade. De kommer i samtidig med ingefæren og har en balancerende virkning på både maden og kroppen.

Garam masala består ifølge Sri Radhe Mataji af 1 del kardemomme, 1 del kanel og 1 del nellike, der kommer i "chauncen" efter chili/peber. Samme forhold kan selvfølgelig bruges, hvis man skal tilsætte stødt *garam masala* senere i en ret.

Sennepsfrø bruges også meget i det bengalske køkken og kommer i lige efter ingefæren, eller de males til en sennepspasta, der tilsættes senere i forløbet.

Når krydderierne er klar, kommer grønsagerne i, og salt tilsættes i forhold til grønsagerne. Hvis man kommer grønsager i over flere gange, kommer man den rette mængde salt i til hver portion grønsager. Krydderier og salt måles af i hånden.

Hvis man laver en stor portion *sabji*, er det en fordel at starte med en lille del af grønsagerne først og røre godt rundt, så chauncen bliver bedre fordelt. Ellers risikerer man, at chauncen brænder på i bunden af gryden og aldrig når at give smag til sabjien.

Sri Radhe Mataji anbefalede i øvrigt at bruge en metalspatel i stedet for en træske, da en metalspatel bedre kan få fat i bunden af gryden end en træske.

Et andet trick er at komme lidt *gur* (nedkogt sukkerrørssaft) eller rå rørsukker i den færdige *sabji*. Det balancerer smagen. Et par andre tricks med krydderier: muskatnød balancerer en brændt *sabji*, piskefløde og smør balancerer for meget chili, og citron og sukker balancerer surt. ॐ

Jeg vil gerne abonnere på "Nyt fra Hare Krishna".

Navn:.....
Adresse:.....
Email:.....

300 kr. pr. år (12 numre)
Denne indmeldelseskupón sendes til:
"Nyt fra Hare Krishna",
Holsteinborgvej 20, 1th, 2720 Vanløse

www.krishna.dk www.harekrishna.dk www.iskcon.dk

Alle henvendelser til:
Nyt fra Hare Krishna
Holsteinborgvej 20, 1th, 2720 Vanløse, Tlf.: 5927 1930
Girokonto 1-688-3204, E-mail: lalitanatha@krishna.dk

Januar 2011

Onsdag	**5.1**	**Sri Locana Dasa Thakuras fremkomst**
Fredag	**7.1**	**Srila Jiva Gosvamis bortgang**
		Sri Jagadisa Panditas bortgang
Lørdag	**15.1**	**Ekadasi (faste fra korn og bønner for** *Putrada Ekadasi***)**
		Ganga Sagara Mela
Søndag	**16.1**	**Bryd fasten imellem 10:24–11:02**
		Sri Jagadisa Panditas fremkomst
Onsdag	**19.1**	*Sri Krsna Pusya abhiseka*
Mandag	**24.1**	**Sri Ramacandra Kavirajas bortgang**
		Srila Gopala Bhatta Goswamis fremkomst
		Sri Jayadeva Goswamis bortgang
Tirsdag	**25.1**	**Sri Locana Dasa Thakuras bortgang**
Lørdag	**29.1**	**Ekadasi (faste fra korn og bønner for** *Sat-tila Ekadasi***)**
Søndag	**30.1**	**Bryd fasten imellem 8:07–10:58**
Tirsdag	**8.2**	*Vasanta Pancami*
		Srimati Visnupriya Devis fremkomst
		Sarasvati Puja
		Srila Visvanatha Cakravarti Thakuras bortgang
		Sri Pundarika Vidyanidhis fremkomst
		Sri Raghunandana Thakuras fremkomst
		Srila Raghunatha Dasa Goswamis fremkomst

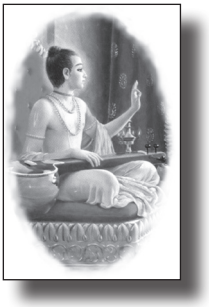

Far ved alt

Simpelt og måske banalt:

6 år – far ved alt.
10 år – far ved meget.
15 år – jeg ved lige så meget som far.
20 år – ælig talt far ved ikke meget.
30 år – jeg kan måske alligevel spørge far.
40 år – ærlig talt far ved rigtig meget.
50 år – far ved alt.
60 år – hvis bare jeg kunne have spurgt far.

(Måske ikke alle har det sådan med deres far. Men hvis man overfører det til de hengivne, man kender…) ॐ